

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

2007-2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

- 1.1 Ανάλυση με γνώμονα τους στόχους της ΕΕ (Λισσαβόνα, ΕΠΜ, ΟΚΓ)
- 1.2 Ανάλυση SWOT
- 1.3 Ανάλυση των περιφερειακών και/ή τοπικών ανισοτήτων και αναπτυξιακών αναγκών
- 1.4 Συνοπτική ανάλυση με έμφαση στα αποτελέσματα
- 1.5 Ποσοτικοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης με τη χρήση διαρθρωτικών δεικτών
- 1.6 Συνοπτική αποτίμηση των επιτευγμάτων των ΕΠ και του ΠΕΠ του ΚΠΣ 2000-2006 ή και άλλων αναπτυξιακών παρεμβάσεων
- 1.7 Αποτελέσματα της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

- 2.1 Διατύπωση των στρατηγικών, γενικών στόχων και αξόνων προτεραιότητας του ΕΠ και αιτιολόγηση της επιλογής τους
- 2.2 Συνοπτική τεκμηρίωση της συνάφειας-συμβολής της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων του ΕΠ με εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες
- 2.3 Ενδεικτική κατανομή ανά κατηγορία παρέμβασης σε επίπεδο Προγράμματος της προβλεπόμενης χρήσης των πόρων και της κατανομής – Earmarking
- 2.4 Σύνοψη των πορισμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης
- 2.5 Συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας σχεδιασμού στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης
- 2.6 Προώθηση και ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων και της ισότητας των ευκαιριών
- 2.7 Αειφόρος ανάπτυξη
- 2.8 Ενσωμάτωση των πορισμάτων της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- 3.1 Εσωτερική αρχιτεκτονική των ΕΠ και διάρθρωση σε άξονες προτεραιότητας
- 3.2 Περιγραφή άξονα προτεραιότητας
- 3.3 Δράσεις ανά άξονα παρέμβασης
- 3.4 Αντιστοίχιση δράσεων, χρηματοδοτικών πόρων και δεικτών
- 3.5 Διαχωρισμός με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας
- 3.6 Συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων
- 3.7 Τεχνική Βοήθεια
- 3.8 Ειδικά θέματα για ΕΠ και ΠΕΠ που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ
- 3.9 Ρήτρα ευελιξίας 10% ΕΚΤ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Θεσσαλίας εκπονείται στο πλαίσιο της προετοιμασίας της για την αξιοποίηση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-13, αλλά και προκειμένου να επικαιροποιηθεί η στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης και να αποκτήσει ένα νέο δυναμισμό. Η βασική αποστολή του παρόντος ΕΠ είναι να αποτελέσει ένα στρατηγικό εργαλείο σχεδιασμού, ανάλυσης, αξιολόγησης και υλοποίησης δράσεων και πολιτικών που να συμβάλλουν στη βιώσιμη και μακροχρόνια ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η διάρθρωση του ΕΠ ακολουθεί τις κατευθύνσεις των σχετικών οδηγιών του ΥΠΟΙΟ για την κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων περιόδου 2007-2013 καθώς και τα όσα σχετικά προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς του Συμβουλίου. Τα τρία στρατηγικά ερωτήματα στα οποία επιχειρείται να δοθούν απαντήσεις και αποτελούν τις **κεντρικές ενότητες του ΕΠ** είναι τα ακόλουθα:

Πρώτον: Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών και του επιπέδου ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται η Περιφέρεια κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού.

Δεύτερον: Προσδιορισμός του αναπτυξιακού οράματος, δηλαδή σε ποιο τύπο ή επίπεδο ανάπτυξης επιδιώκει να φτάσει και η διατύπωση και ιεράρχηση των γενικών και ειδικών στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής της νέας περιόδου προγραμματισμού.

Τρίτο: Προσδιορισμός των αξόνων προτεραιότητας, οι στόχοι ανά άξονα και οι βασικές παρεμβάσεις ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής ανάπτυξης.

Οι επιμέρους στόχοι του ΕΠ αφορούν στα εξής:

Σαφής καταγραφή και τεκμηρίωση της πραγματικής εικόνας και/ή κατάστασης της Θεσσαλίας με έμφαση στα μείζονα θέματα ανάπτυξης, αλλά και στα προβλήματα που εμποδίζουν την ανάπτυξη.

Αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις μέχρι τώρα δράσεις και προτείνοντας νέες με καινοτομικό χαρακτήρα.

Προσδιορισμός του ρόλου που μπορεί, ή επιδιώκει, να διαδραματίσει η Περιφέρεια, σε εθνικό, βαλκανικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, προκειμένου να ανταποκριθεί σε φαινόμενα όπως η διεθνοποίηση της οικονομίας, ο ανταγωνισμός μεταξύ των περιφερειών κ.α.

Ενίσχυση της τεχνογνωσίας και της γνώσης των αποδεκτών των προτάσεων ανάπτυξης σε νέους προσανατολισμούς και δράσεις ανάπτυξης, με βάση τη διεθνή εμπειρία.

Προσανατολισμός στο τρίπτυχο 'οικονομία – κοινωνία – περιβάλλον', στο οποίο στηρίζεται η κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης

Κατά την εκπόνηση του ΕΠ ελήφθησαν υπόψη τα εξής:

- Κατευθύνσεις Ευρωπαϊκής και Εθνικής περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013, καθώς και των λοιπών πολιτικών με χωρική και αναπτυξιακή διάσταση.
- Εθνικά αναπτυξιακά συνέδρια
- Ανάλυση των τάσεων και προοπτικών του διεθνούς, ευρωπαϊκού και εθνικού οικονομικού περιβάλλοντος.
- Αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας με την ανασκόπηση στρατηγικών σχεδίων ανάπτυξης άλλων περιφερειών.
- Καταγραφή στοιχείων και συλλογή δευτερογενούς υλικού από πολεοδομικές, χωροταξικές και αναπτυξιακές μελέτες για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, αλλά και για υποενότητες της όπως Νομοί, ΟΤΑ και οικονομικοί κλάδοι.
- Συλλογή στοιχείων και αξιοποίηση μελετών για το περιβάλλον, τη δημογραφική, κοινωνική, παραγωγική και οικονομική διάρθρωση της Περιφέρειας που εκπονήθηκαν Υπηρεσίες της Περιφέρειας, από άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς, αλλά και από το Θεσσαλικό Δίκτυο.

- Διεξαγωγή ειδικών ερευνών πεδίου με τη χρήση ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων.
- Χρησιμοποίηση μεθόδων συλλογικής ανάλυσης, τεκμηρίωσης και επιλογής προτάσεων (team work, brainstorming), ακολουθώντας σύγχρονες πρακτικές και μεθόδους ανάλυσης.
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της κοινωνικής διαβούλευσης στο πλαίσιο ημερίδων με τους φορείς των 17 θεματικών εργαστηρίων και του Αναπτυξιακού Συνεδρίου της Περιφέρειας.
- Προτάσεις Περιφέρειας για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης
- Το Προγραμματικό κείμενο της Περιφέρειας για συμβολή στο σχεδιασμό του ΕΣΠΑ
- Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Θεσσαλίας 2007-2013

Ακόμη, ελήφθησαν υπόψη το Χωροταξικό Σχέδιο Θεσσαλίας, η μελέτη του ΕΟΤ για την τουριστική ανάπτυξη της Θεσσαλίας, οι Εκθέσεις του Συμβούλου Αξιολόγησης του ΠΕΠ Θεσσαλίας (Γ' ΚΠΣ), κ.α. Επίσης, σύμφωνα και με τις Κοινοτικές και εθνικές προδιαγραφές οι νέοι αναπτυξιακοί στόχοι εναρμονίζονται με τις νέες ευρωπαϊκές και εθνικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις όπως αυτές περιέχονται:

- Στη στρατηγική της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ.
- Η πολιτική της συνοχής για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης: Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Κοινότητας, 2007-13.
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων.
- Το προσχέδιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ).

Εκτιμάται ότι ο συνδυασμός όλων αυτών των στοιχείων προσδίδει στο ΕΠ της Περιφέρειας την απαραίτητη τεκμηρίωση και αποδοχή, έτσι ώστε να καταστεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη μελλοντική ανάπτυξη της Θεσσαλίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

1.1 Ανάλυση με γνώμονα τους στόχους της ΕΕ (Λισσαβόνα, ΕΠΜ, ΟΚΓ)

1.1.1 Η θέση της Θεσσαλίας στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον

Η Θεσσαλία (Κωδικός NUTS GR14), βρίσκεται στη κεντρική-ανατολική θέση του ηπειρωτικού κορμού της Ελλάδας, με έκταση ίση με 10,6% της συνολικής επικράτειας. Από αυτήν διέρχεται ο βασικός αναπτυξιακός και μεταφορικός άξονας της χώρας (ΠΑΘΕ, Σιδηρόδρομος). Η απόστασή της από τους δύο μεγάλους αναπτυξιακούς πόλους Αθήνας και Θεσσαλονίκης είναι, αντίστοιχα, 3,5-4,0 και 1,5-2,5 ώρες (που επιτρέπουν αυθημερόν μετάβαση και επιστροφή), και σε σχετικά μικρή απόσταση από το βόρειο όριο της διέρχεται η Εγνατία οδός, που μεσοπρόθεσμα αναμένεται ότι θα εξελιχθεί σε μείζονα άξονα ανάπτυξης της δυτικής με την ανατολική Ελλάδα. Συνεπώς, βρίσκεται σε στρατηγική και εύκολα προσπελάσιμη γεωγραφική θέση. Η γεωγραφία της, με εκτεταμένο πεδινό τμήμα που περιβάλλεται από ορεινούς όγκους και, προς τα Ανατολικά, η επαφή με το Αιγαίο Πέλαγος, διευκολύνει την εσωτερική συνοχή και χωροταξική ολοκλήρωση της Περιφέρειας. Το οικιστικό της δίκτυο είναι, εξάλλου, συνεκτικό και με ισχυρές μεσαίες προς μεγάλες πόλεις, ήτοι δύο (2) σχετικά μεγάλες πόλεις, δύο (2) μεσαίες πόλεις και 15 οικισμοί με διακεκριμένο αναπτυξιακό ρόλο.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας περιλαμβάνει τους νομούς Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Με έδρα τη Λάρισα, η Περιφέρεια συγκεντρώνει 6,66% (2005, EUROSTAT) του πληθυσμού και παράγει 6,03 % (2003, EUROSTAT) του ΑΕΠ της χώρας (4^η μεγαλύτερη συμμετοχή μετά την Αττική, την Κεντρική Μακεδονία και τη Στερεά Ελλάδα). Στην Περιφέρεια παράγεται το 15,3% της αγροτικής παραγωγής της χώρας (2^η μεγαλύτερη συμμετοχή στη χώρα), 6,8% της μεταποιητικής παραγωγής (4^η μεγαλύτερη συμμετοχή στη χώρα) και 5,1% των υπηρεσιών (4^η μεγαλύτερη συμμετοχή στη χώρα) (2003, ΕΣΥΕ). Με 15.912 Ευρώ σε Ισοδύναμη Αγοραστική Δύναμη (PPS) ή με 12.732 Ευρώ σε τρέχουσες τιμές το 2003 (EUROSTAT 2006), κατατάσσεται 10^η με βάση το κριτήριο αυτό ή με το 90,2 % του μέσου όρου της Ελλάδας. Με το κατά κεφαλή προϊόν της Ελλάδας να αντιστοιχεί σε 81,1% του μέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 25 χωρών το 2003, της αναλογεί ΑΕΠ ανά κάτοικο ίσο με 73,2% του μέσου όρου της ΕΕ-25 (PPS GDP). Έτσι, η Περιφέρεια Θεσσαλίας κατατάσσεται στην 195^η μεταξύ των 213 περιφερειών (NUTS II) των πρώην 15 χωρών μελών ή στην 201^η θέση μεταξύ των 254 περιφερειών της ΕΕ των 25 (EUROSTAT 2006). Με δηλωθέν εισόδημα 10,7 χιλ. ευρώ ανά φορολογούμενο το 2003 (άνοδος 7%), στην Περιφέρεια αναλογεί 6,4% των φορολογούμενων (+2,4% το 2003), 5,4% του δηλωθέντος εισοδήματος της χώρας (+10%) και 4% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (+15%) (ΕΠΙΛΟΓΗ, 2006). Η ανεργία στην Περιφέρεια ανέρχεται στο 9,8 % (ΕΣΥΕ, 2004), το 6^ο χαμηλότερο ποσοστό στη χώρα (μ.ο. χώρας 10,5%, μ.ο. ΕΕ 25 9,2%). Στην Περιφέρεια αναλογεί 6% των εθνικών επενδύσεων. Την 5ετία 2000-2004 δόθηκαν 171 άδειες λειτουργίας νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων. Στις επιχειρήσεις της αναλογεί 5,4% των επενδύσεων των βιομηχανικών επιχειρήσεων της χώρας την περίοδο 2000-2004 (ICAP 2005). Είναι η 1^η παραγωγός περιφέρεια βαμβακιού με 42% της συνολικής παραγωγής, η 1^η τυριού με 24% (2^η το 2001 με 15%), η 2^η γάλακτος με 14%, η 3^η μήλων με 26% και τομάτας και σιταριού με 18% και 21% αντίστοιχα και η 3^η παραγωγός αμυγδάλου, χοιροτροφίας και ΠΟΠ – παραδοσιακών ποιοτικών προϊόντων και τροφίμων της χώρας, ενώ εμφανίζει σημαντική υστέρηση από τον μέσο όρο της χώρας και υποπολλαπλάσια της ΕΕ στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων (ΕΠΙΛΟΓΗ 2006, ΕΣΥΕ 2006).

Περιφέρειες Στόχου 1

GR	Ελλάδα	
GR14	THESSALIA	X

Στον **Πίνακα 1** παρουσιάζονται δύο δείκτες γεωγραφικής θέσης για την Αττική, τη Θεσσαλία και τους τέσσερεις νομούς της σε σχέση με τις άλλες περιοχές της χώρας. Ο δείκτης κεντρικότητας (gravity index) μετρά τη σχετική θέση μιας περιοχής της χώρας σε σχέση με όλες τις άλλες. Οι τιμές αυτού του δείκτη για κάθε περιοχή επηρεάζονται από τη χρονοαπόστασή της από τις υπόλοιπες. Υψηλές τιμές υποδηλώνουν καλή προσπελασιμότητα και κεντρική θέση σε σχέση με τα μεταφορικά δίκτυα της χώρας, ενώ χαμηλές τιμές υποδηλώνουν χαμηλή προσπελασιμότητα και ενδεχομένως περιμετρική θέση.

Ο δείκτης δυναμικού πληθυσμού (population potential) μετρά ταυτόχρονα τη σχετική θέση μιας περιοχής στο χώρο σε σχέση με τις άλλες και το σχετικό μέγεθος της αγοράς της (υπολογιζόμενου από τον πληθυσμό της) σε σχέση με τις αγορές των άλλων περιοχών. Περιοχές οι οποίες διαθέτουν μεγάλο μέγεθος και κεντρική θέση έχουν

υψηλές τιμές στο δείκτη δυναμικού πληθυσμού. Αντίθετα, περιοχές με μικρά πληθυσμιακά μεγέθη και περιμετρική θέση ή κακή πρόσβαση έχουν χαμηλές τιμές.

Πίνακας 1: Δείκτες γεωγραφικής θέσης

Περιοχή	Δείκτης κεντρικότητας		Δείκτης δυναμικού πληθυσμού	
	2001		2001	
Αττική	393,4	1	1433,5	1
Μαγνησία	125,5	11	127,7	8
Λάρισα	137,9	7	175,3	5
Καρδίτσα	103,9	16	71,4	22
Τρίκαλα	102,7	18	73,9	20
Θεσσαλία	97,1	5	118,1	5

Γενικά, διαπιστώνεται ότι στο δείκτη κεντρικότητας την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Αττική. Η Θεσσαλία, ευρισκόμενη στο κέντρο της χώρας, εμφανίζει ένα σχετικά υψηλό δείκτη κεντρικότητας καταλαμβάνοντας την 5^η θέση της κατάταξης. Υψηλότερη τιμή εμφανίζει ο νομός Λάρισας, ο οποίος βρίσκεται επί του ΠΑΘΕ, σε κομβικό σημείο της χώρας, ενώ ικανοποιητικές είναι οι τιμές και των υπόλοιπων νομών. Ο δείκτης δυναμικού πληθυσμού μας δίνει μια παρόμοια κατάταξη, με τη διαφορά ότι η διασπορά τιμών που προκύπτει μεταξύ των νομών είναι πολύ μεγαλύτερη, καθώς εδώ σημαντικό ρόλο (εκτός από την γεωγραφική θέση) παίζει και το ίδιο το μέγεθος του νομού. Ειδικότερα, η Θεσσαλία καταλαμβάνει και πάλι την 5^η θέση με τους νομούς Λάρισας και Μαγνησίας να βρίσκονται ψηλά στην κατάταξη των νομών, κατέχοντας την 5^η και την 8^η θέση, αντίστοιχα. Οι δύο αυτοί νομοί βελτιώνουν τη θέση τους σε αντιπαραβολή με το δείκτη κεντρικότητας, καθώς εμφανίζουν σημαντικά πληθυσμιακά μεγέθη. Δεν συμβαίνει το ίδιο με τους νομούς Τρικάλων και Καρδίτσας οι οποίοι ωστόσο εξακολουθούν να βρίσκονται στο πρώτο μισό της κατάταξης.

Η κεντροβαρής γεωγραφική θέση της Περιφέρειας, μέχρι στιγμής δεν έχει μετατραπεί και σε οικονομικά κεντροβαρή, δεδομένου ότι βρίσκεται στη δέκατη θέση από απόψεως ανάπτυξης. Οι οικονομικές διασυνδέσεις και αλληλεξαρτήσεις με τα δύο μεγάλα αναπτυξιακά κέντρα της χώρας, τα οποία θα τις επέτρεπαν να αναπτύξει πλήρως υφιστάμενες και νέες παραγωγικές δυνάμεις δεν έχουν αναπτυχθεί πλήρως. Το γεγονός αυτό, ενδεχομένως, να επιτάσσει τον προσανατολισμό στο σχηματισμό ενός δυναμικού τρίτου πόλου ανάπτυξης στο κέντρο της χώρας. Το ίδιο ισχύει και για τις διασυνδέσεις της με όμορες περιφέρειες της Θεσσαλίας, με τις οποίες λόγω έλλειψης επαρκών διαπεριφερειακών υποδομών και δικτύσεων, ύπαρξης φυσικών εμποδίων κ.α. δεν εμφανίζει σημαντική οικονομική συσσωμάτωση. Ακόμη, η απόσταση από τους μεγάλους αναπτυξιακούς πόλους της χώρας και του εξωτερικού, σε συνδυασμό με την μη αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων ή την μη ανάπτυξη νέων άμεσων διεθνών συνδέσεων εμπόδισαν την Περιφέρεια να ενταχθεί δυναμικά σε διεθνή δίκτυα ανταλλαγών και συνεργασίας και να αναδειχθεί σε διεθνή ελκυστικό τόπο εγκατάστασης νέων οικονομικών δραστηριοτήτων. Όλα τα παραπάνω προκάλεσαν έναν εσωστρεφή προσανατολισμό του θεσσαλικού αναπτυξιακού προτύπου, η έξοδος από το οποίο θα σήμανε την άρση του έως ένα βαθμό υφιστάμενου οικονομικού απομονωτισμού και την αναπτυξιακή απογείωση. **Συνεπώς, μια από τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της νέας προγραμματικής περιόδου θα πρέπει να είναι η μετουσίωση της γεωγραφικής θέσης της περιοχής σε πραγματικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.**

Η Θεσσαλία αποτελεί μια από τις λιγότερο διεθνοποιημένες περιφέρειες της χώρας μας και χαρακτηρίζεται από έντονη εσωστρέφεια, δηλαδή από έναν τοπικό ή στην καλύτερη περίπτωση περιφερειακό ή/και εθνικό προσανατολισμό της παραγωγής και διάθεσης αγαθών και υπηρεσιών καθώς και της μόχλευσης επενδυτικών κεφαλαίων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι εξαγωγές της Περιφέρειας περιορίζονται σε ορισμένα αγροδιατροφικά προϊόντα, σε αγροτικές πρώτες ύλες, σε ορισμένα προϊόντα μετάλλου και δομικών υλικών καθώς και σε έναν πολύ περιορισμένο αριθμό καταναλωτικών προϊόντων. Στον τομέα των υπηρεσιών, με εξαίρεση τον τουρισμό, ο οποίος είναι ο πιο διεθνοποιημένος κλάδος των υπηρεσιών (παρά την κυριαρχία των ημεδαπών επισκεπτών) μόνον οι μεταφορές και με απόσταση η εκπαίδευση και η έρευνα των ΑΕΙ/ΤΕΙ και οι πολιτιστικές δραστηριότητες εμφανίζουν μια διεθνή διάσταση. Στο χώρο των επενδύσεων σημειώνεται η σχεδόν μηδενική παρουσία άμεσων ξένων επενδύσεων σε νέες δραστηριότητες, ενώ περιορισμένη είναι και η συμμετοχή τους στην εξαγορά υφιστάμενων (π.χ. super markets, μονάδες επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων). Επίσης, διάφορες έρευνες δείχνουν ότι οι περισσότερες υπηρεσίες, φορείς και επιχειρήσεις δεν διαθέτουν δομές προώθησης διεθνών δραστηριοτήτων και συνεργασιών. Αυτό έχει ως συνέπεια να επικρατούν περισσότερο τα μειονεκτήματα της συμμετοχής της περιφερειακής οικονομίας στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία όπως εισαγωγική διείσδυση και εκτοπισμός τοπικής παραγωγής, απώλεια αγορών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, αποχωροθέτηση οικονομικών δραστηριοτήτων κ.α., έναντι των δυνητικών πλεονεκτημάτων όπως αύξηση των εξαγωγών, προσέλκυση νέων επενδύσεων, εισαγωγή σύγχρονης γνώσης και τεχνολογίας, συμμετοχή σε διεθνή επιχειρηματικά δίκτυα μέσω συγχωνεύσεων, εξαγορών, υπεργολαβιών, δικτύων κ.α.. Εξάλλου, η γεωγραφική θέση της Θεσσαλίας στον Ελλαδικό χώρο είναι κεντροβαρής, στο ευρωπαϊκό όμως είναι περιφερειακή, με μικρή συμμετοχή και αναγνωρισιμότητα. Η Θεσσαλία βρίσκεται αρκετά μακριά από τα δύο εθνικά αναπτυξιακά κέντρα και πολύ μακριά από τα αναπτυγμένα κέντρα της Βαλκανικής και της ΕΕ, γεγονός που δεν της επιτρέπει να αξιοποιήσει τις «οικονομίες γεινίασης». Ταυτοχρόνως, δεν έχουν καλυφθεί πλήρως σε όλους τους τομείς οι μεταφορικές συνδέσεις με το εξωτερικό, λειτουργούν ωστόσο εξειδικευμένα και χρονικά περιορισμένα τα «τουριστικά» αεροδρόμια και λιμάνια της και ο κεντρικός άξονας της ΠΑΘΕ καθώς και ο αντίστοιχος σιδηροδρομικός. Να σημειωθεί ότι και το εμπορικό λιμάνι του Βόλου σταμάτησε να λειτουργεί προ πολλού ως διεθνής μεταφορικός κόμβος.

Κατά συνέπεια, η μελλοντική στρατηγική της Θεσσαλίας καλείται να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην ενίσχυση της εξωστρέφειας της περιφερειακής οικονομίας, ώστε να αμβλυνθούν τα όποια μειονεκτήματα της διεθνοποίησης της οικονομίας και να αυξηθούν τα πλεονεκτήματα (π.χ. εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, άμεσες ξένες επενδύσεις, μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, διεθνείς συνεργασίες, κ.α.).

1.1.2 Η διάρθρωση της παραγωγής και η ανταγωνιστικότητα της θεσσαλικής οικονομίας

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει την κατανομή του νομαρχιακού και περιφερειακού ΑΕΠ στους τρεις τομείς παραγωγής (περιφερειακή εξειδίκευση). Παρουσιάζει, επίσης, την χωρική κατανομή του ΑΕΠ για καθένα από τους τρεις τομείς στο εθνικό επίπεδο (τομεακή συγκέντρωση).

Πίνακας 2: Τομεακή διάρθρωση της παραγωγής στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Γεωγραφική Ενότητα	Πρωτογενής τομέας				Δευτερογενής τομέας				Τριτογενής τομέας			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	2001				2001				2001			
Ελλάδα	100,0		7,0		100,0		22,6		100,0		70,4	
Θεσσαλία	15,0	2	17,2	1	6,0	5	22,2	6	5,2	4	60,6	9
Αττική	3,4	10	0,6	13	34,4	1	20,5	4	42,3	1	78,8	1
Μαγνησία	3,2	12	12,2	24	2,3	9	28,8	8	1,5	9	59,0	42
Λάρισα	5,5	1	16,7	13	2,5	8	24,4	14	1,9	6	59,0	41
Τρίκαλα	2,9	14	19,8	7	0,6	25	13,5	34	1,0	21	66,7	27
Καρδίτσα	3,4	8	25,5	2	0,5	28	13,3	36	0,8	30	61,2	35

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND: doNim

STACK: